

Economie in dienst van mensen

Kortgeleden maakte de Nieuwe Beurskoers, een oecumenische vereniging van en voor kerken en daarmee verbonden instellingen en hun leden, een doorstart. Een fulltime directeur werd aangenomen die het werken aan de doelstellingen van deze vereniging een flinke boost kan geven. Kees Gootjes werd benoemd en gaat vanuit een christelijke levensvisie namens de leden van deze vereniging in gesprek met bestuur en management van beursgenoteerde ondernemingen. In het bijzonder zal het gaan over hoe deze ondernemingen de rechten van mensen respecteren.

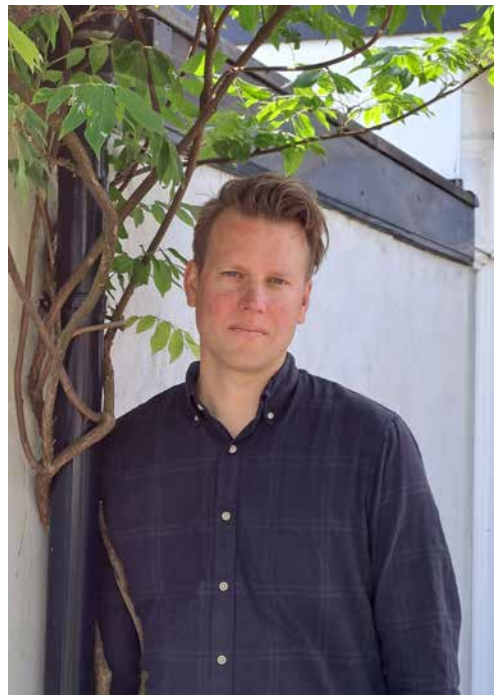
Ina Huisman

Eigen foto

Kees Gootjes werd in 1981 geboren in Korea, waar zijn vader werkte als zendeling-hoogleraar voor het Seminary in Pusan. Toen hij 10 jaar was verhuisde het gezin naar Canada, vader werd docent aan het Canadian Reformed Theological Seminary. Kees' voertaal was het Engels, maar het Nederlands kon hij goed verstaan. Om allerlei redenen besloot hij in 2006 om in Nederland zijn studie voort te zetten. Hij moest dus snel leren om zich goed in het Nederlands

Veel geld. Wat hem daarin vooral ging interesseren waren de internationale handelsketens en de wereldwijde geldstromen. Want wat is de impact daarvan op continenten en landen, op burgers, werknemers, mensen? De impact is groot, maar weinig inzichtelijk. Voor zijn studie deed hij onderzoek in de Cambodjaanse kledingindustrie. Die staat bekend om de lage lonen en slechte arbeidsomstandigheden voor de werknemers. Hij zag wat het met de Cambodjaanse kledingarbeider doet en dat deed wat met hem.

In het werk voor De Nieuwe Beurskoers kan Kees zijn financiële en mondiale kennis en ervaring combineren met zijn gedrevenheid voor een eerlijker wereld. De Nieuwe Beurskoers wil speciaal aandacht vragen voor de mensen waarmee bedrijven in aanraking komen. Dat zijn in de eerste plaats de werknemers, maar kunnen daarnaast de mensen zijn die in de omgeving wonen. De leden, ook met een belegd vermogen, weten dus dat er namens hen bij beursgenoteerde bedrijven gesproken wordt over de vaak onzichtbare mensen die geraakt worden door deze bedrijven, over armoede, en over wat rechtvaardig is. In eerste instantie worden

Begin juni is er in de Tweede Kamer een motie van de VVD, BBB en SGP aangenomen. De indieners, Aartsen, Vermeer en Flach willen dat de Kamer "uitspreekt dat het niet de primaire taak is van pensioenfondsen om activistisch of ideëel te beleggen, maar dat bij hun beleggingsbeleid het realiseren van een koopkrachtig

door de SGP, gesteund werd door de ChristenUnie en het CDA. (Ter informatie voor de lezers van dit blad: GroenLinks-PvdA stemde tegen). Kees voerde aan dat het steunen van deze motie een breuk is met het verleden. Christelijke beleggers liepen door de eeuwen heen immers vaak voorop als het ging om aandacht voor mens en milieu. Al aan het begin van de 17e eeuw waren er leden van de Waterlandse Kerk in Amsterdam die, na gesprekken met het bestuur van de VOC over oorlogsvoering, hun aandelen van dit eerste beursgenoteerde bedrijf van de hand deden. In de 18e eeuw riep de Britse, puriteinse theoloog John Wesley zijn volgelingen op om niet te investeren in de lederindustrie. De gebruikte chemicaliën waren desastreus voor de gezondheid. In de VS waren het de religieuze Quakers die een verbod invoerden op beleggingen in bedrijven die zich inlieten met slavernij. Tijdens de oorlog in Vietnam kwamen christelijke beleggers in actie tegen bedrijven die napalm produceerden. In de jaren '80 van de vorige eeuw riepen kerken in Nederland op tot een boycot van bedrijven die tijdens de Apartheid actief bleven in Zuid-Afrika. Zo zijn er wereldwijd nog tal van christelijke beleggersorganisaties die aandacht vragen voor mens en milieu.

Afgezien van de verbazing over de christelijke partijen die niet tegenstemden, was er verbazing over het indienen van deze motie. Jacqueline Duiker van de Vereniging van Beleg-

gers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO) schreef (kort samengevat): De Tweede Kamer vindt dat het niet aan de pensioensector is om politiek stelling te nemen door activistisch of ideëel te beleggen, terwijl de overheid zelf de pensioensector regelmatig weet te vinden voor financiering van politiek gerelateerde zaken.

Eigenzinnige keuzes

Voor Kees en de Nieuwe Beurskoers is het duidelijk dat bedrijven vaak onvoldoende oog hebben voor de impact van hun activiteiten op mensen. Daarom moeten maatschappelijk betrokken kerken, verenigingen, organisaties, aandeelhouders, consumenten en burgers zoveel mogelijk laten horen wat ze willen en hun invloed uitoefenen. Als zij dat doen is er hoop.

In zijn column in Trouw (19-07-2024) zegt Paul Schenderling: "Er is dus reden tot hoop en er is reden om zo'n bewuste burger te zijn. Een burger die de verandering bij zichzelf laat beginnen, maar zeker niet bij zichzelf laat eindigen. Laten we specifiek die eigenzinnige keuzes maken, die óók een politiek statement zijn." Hij op zijn beurt citeert Martin Luther King, die zei: "de hoop voor de wereld is nog altijd gelegen in geëngageerde minderheden."

'Bedrijven hebben vaak onvoldoende oog voor de impact van hun activiteiten op mensen.'

uit te drukken. Hij vertelt: "We moesten debatteren en dat ging mij niet zo heel goed af. Tot het laatste debat. Dat moest in het Engels en toen was het mijn beurt om te vlammen!"

Impact van geld

Kees vond het lastig om een studie te kiezen en na het wegstrepen van allerlei opties koos hij voor een studie Finance. Eenmaal aan het werk kocht en verkocht hij voor klanten geld.

de gesprekken in de vergaderkamer gevoerd, maar er kan ook van het spreekrecht aan de microfoon in de aandeelhoudersvergadering gebruik gemaakt worden. Behalve het spreken is er natuurlijk het stemmen.

De Nieuwe Beurskoers kan voor een stemming gemachtigd worden door haar leden. Als het geven van een machtiging moeilijk is, kan de vereniging zelf enkele aandelen kopen om te kunnen stemmen.

pensioen altijd centraal moet staan." Toetsings- of toezichtkaders zouden aangescherpt moeten worden om dit uitgangspunt altijd centraal te laten zijn bij het beleggingsbeleid van fondsen.

Breuk met het verleden

Namens de Nieuwe Beurskoers sprak Kees Gootjes in het Nederlands Dagblad zijn verbazing uit over het feit dat deze motie, o.a. ingediend

De Nieuwe Beurskoers is opgericht door Karin van den Broeke, predikante en voormalig preses van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) en Denis Hendrickx. Denis is abt van de Abdij van Berne en bestuurslid van de Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR), de koepelorganisatie van Nederlandse kloosterordes en congregaties. De KNR en de PKN zijn beide lid van De Nieuwe Beurskoers. Ook lid worden als kerk of kerkelijke instelling? Ga naar www.denieuwebeurskoers.nl

De Cariben

Never a dull moment op Curaçao. Een kleine selectie. Gedoe over kwijtschelding van belastingen. Een doorstart van de raffinaderij? En: klimaatverandering heeft gevolgen.

De Belastingdienst van Curaçao verkeert al een half jaar in zwaar weer na onthullingen over verregaande mate van willekeur en voorkeursbehandelingen voor bepaalde belastingplichtigen. Daarbovenop heeft de SER scherpe kritiek geuit op minister van Financiën Javier Silvanía. Die heeft zonder geldige juridische basis belastingvrijstellingen verleend. Silvanía liet in 2023 op Facebook weten dat oude belastingaanslagen, inclusief OZB, niet langer zouden worden geïnd. Het vervolg is er nu: het Openbaar Ministerie doet vermoedelijk een justitieel feitenonderzoek naar deze 'belastingkwijtscheldingsaffaire', die ook leidde tot politieke spanningen en een breuk in de regeringscoalitie.

Stichting Clean Air Everywhere stelde recent kritische vragen over de toekomst van de Isla-raffinaderij op Curaçao. De stichting vraagt zich af of de bevolking en voormalige medewerkers van de raffinaderij opnieuw valse hoop is gegeven over de heropening ervan, of dat iedereen simpelweg de realiteit ontkent en de onmogelijkheid van raffinage op Curaçao negeert. "Het is ongelofelijk dom dat de regering al meer dan vijftig miljoen gulden heeft uitgegeven om een onmogelijke droom in de lucht te houden. De enige echte oplossing is het schoonmaken van het terrein en er een herbestemming aan geven. Dan creëer je mogelijkheden en werk. Dan werk je aan een toekomst met banen voor Curaçao."

Volgens *Human Rights Defense Curaçao* behoort Curaçao tot de meest kwetsbare landen ter wereld, sterk blootgesteld aan de opwarming van de aarde. Stijgende zeespiegels is een van de vele risico's. Een *studiedag* op 14 september moet een diepgaande analyse van het lokale landschap bevatten: hoe klimaatverandering Curaçao beïnvloedt, wat wij kunnen doen om de gevolgen te beperken en wat we kunnen verwachten als we niets doen. Keynote speakers zijn *dr. Kathleen Ferrier*, betrokken bij het versterken van democratie, mensenrechten en duurzaamheid, en *prof. Mark Vermeij*, wetenschappelijk directeur van het CARMABI, die ook de autoriteiten adviseert over natuurbeheer.

Het ministerie van Onderwijs trekt nog eens anderhalf miljoen gulden uit om de *hitte op scholen* te bestrijden. Dit bedrag wordt gebruikt om airco's te installeren in klaslokalen waar leerlingen last hebben van de hoge temperaturen. De klimaatcommissie van het ministerie, schooldirecteuren en vakbonden bespraken onlangs hoe het extra geld effectief kan worden ingezet.

Ter herinnering. Nog te zien t/m 10 november, de solotentoonstelling *Playa* van fotograaf *Gilleam Trapenberg* in het Stedelijk Museum Schiedam: <https://stedelijkmuseum-schiedam.nl/tentoonstelling/gilleam-trapenberg-playa/>

Robert Scholma
robertscholma@hotmail.com